

עת"א 48812/02/15 - זלמן שמשלאשוילי, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

29 מרץ 2015

עת"א 48812-02-15 שמשלאשוילי נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

זלמן שמשלאשוילי, ת"ז 029732203
ע"י עו"ד אולג פרגין ועו"ד שמעון ליבשיץ (סנגוריה ציבורית)

העותר

נגד
המשיבים

1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
ע"י היעוץ המשפטי של שב"ס
2. מדינת ישראל
ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר נגד החלטת הממונה על עבודות שירות אשר הורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות אותן ריצה העותר ועל ריצוי יתרת עונשו במאסר במתקן כליאה, זאת לאחר שהעותר נעדר פעמים רבות מעבודות השירות ללא אישור.

העותר טוען כי על המשיב להתחשב במצבו המשפחתי המיוחד של העותר, בו הוא מהווה את מסד התמיכה העיקרי ולמעשה היחיד של אמו המבוגרת והחולה, ולפעול במאמץ מיוחד למציאת תוואי שיאפשר לעותר להמשיך ולרצות את המשך עונשו בעבודות שירות ומאידך לסייע לו להמשיך לתמוך באמו, אשר מצבה הרפואי התדרדר לאחרונה. נטען כי העותר נעדר מעבודות השירות בשל מצבה של אמו וההכרח לסייע לה שכן אין לה אדם אחר שיכול לסייע לה וכי שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריה עלולה להיות בעלת תוצאות הרסניות כלפי אמו. נטען כי המשיב לא הביא שיקולים אלה בגדר שיקוליו במתן החלטתו ולכן מדובר בהחלטה בלתי סבירה שיש להתערב בה. כן נטען כי העדר ייצוג של העותר בהליכי ההפסקה המנהלית של עבודות השירות מהווה פגם יסודי בהחלטת המשיב היורד לשורשו של עניין. נטען כי כל טענה בדבר "ויתור על זכותו לשימוע" או כי לא הציג אסמכתאות רפואיות רלוונטיות בדבר הסיבות להיעדרותו מעבודות השירות הינה טענה פגומה בנסיבות העניין מאחר שהעותר אינו מבין את הכתוב במסמך הויתור על הזכות לשימוע ומאחר שהמשיב לא יידע את העותר בדבר זכותו לייצוג. נטען כי גם בכך יש כדי לפגום בהחלטת המשיב באופן המצדיק התערבות. נטען כי עובדתית החלטת המשיב ניתנה מבלי שנערך לעותר שימוע בו תינתן לו ההזדמנות לטעון באמצעות בא כוחו את טענותיו ולהציג את מכלול המסמכים והאסמכתאות לחיזוקן. לכן נטען כי בנסיבות העניין אין בחתימת העותר על ההזמנה לשימוע כדי לפטור את המשיב מחובת קיום השימוע או לרפא את הפגם שבקבלת החלטה שתוצאתה שליחת העותר אל מאחורי סורג ובריה בלי שקוימה זכותו לשימוע במלואה. על כן, נטען כי לכל הפחות יש

לאפשר לעותר שימוע נוסף בנוכחות בא כוחו.

המשיב טוען כי העותר שפוט לשישה חודשי מאסר והותר לו לרצותם בעבודות שירות החל מתאריך 9.3.14. נטען כי החל מתחילת מאסרו נעדר ממקום העבודה פעמים רבות ללא אישור המפקח ובניגוד להוראות הממונה. העותר זומן לשיחות ברור מספר פעמים, הן באמצעות הטלפון והן באמצעות דואר רשום, אך לא טרח להתייב. בשתי פעמים שהגיע העותר לשיחות ברור ואזהרה בתאריכים 15.6.14 ו-23.11.14, הוזהר בחומרה לעניין תפקודו והיעדרויותיו ובשתיהן הבטיח לסיים את ריצוי מאסרו ללא בעיות. העותר הציג את בעיותיו הרפואיות והטיפול באמו החולה ולכן קיבל בשני המקרים הזדמנויות לסיים את ריצוי מאסרו. על אף ההזדמנויות שקיבל העותר לא התייב לעבודה ולסיום ריצוי מאסרו. בתאריך 23.11.14, במהלך שיחת ברור ולאחר שקיבל הזדמנות להתייב לסיום ריצוי, קיבל לידיו זימון לשימוע שאישר קבלתו בחתימתו. במעמד זה הוסבר לו על אף המצוין והמפורט בזימון שעליו להתייב במועד שנקבע 19.1.15 ובמידה ולא יתייב ייחשב הדבר כויתור על זכותו לשימוע וייערך שימוע שלא בפניו. בנוסף הוסבר לו בעל פה, בנוסל לרשום בטופס הזימון לשימוע, שהינו רשאי להיות מיוצג על ידי עו"ד במהלך השימוע. נטען כי העותר הבין היטב את שנאמר לו ואת הכתוב בזימון אותו קיבל. נטען כי תמיד בעת מסירת זימון לשימוע לעובד שירות, הן לאלה היודעים לקרוא והן לאלה שלא יודעים לקרוא, נערכת שיחת הסברה והעובד שירות חותם לאחר שהבין את המשמעות של השימוע ולאחר שקיבל הסבר ועיין בכתוב בזימון. נטען כי כך נעשה גם במקרה זה. נטען כי מטרת מערך עבודות השירות הינה לאפשר ככל שניתן לעובד השירות לסיים את ריצוי מאסרו ולהימנע ככל שניתן מביצוע הפסקה מנהלית. נטען כי במקרה זה כך נעשה אך עובד השירות לא השכיל לנצל את ההזדמנויות. נטען כי במקרה זה לא היה מנוס מלבצע שימוע שלא בפני העותר. עוד נטען כי בתאריך 19.1.15 בחר העותר מרצונו החופשי שלא להתייב לשימוע. עורך השימוע ציין בסיכום שעל אף שקיבל זימון במסירה אישית בחר שלא להגיע ומשהתקיימו העילות להפסקה מנהלית המליץ על הפסקה מנהלית. בתאריך 27.1.15 החליט מפקד המחוז על הפסקה מנהלית וסיום ריצוי מאסרו בבית הסוהר.

המשיב טוען עוד כי הטענה כי העותר הינו אנאלפבית אינה נכונה וכי בתאריך 9.3.14, יום קליטתו, ביקש עובד השירות בכתב ידו אל מול המפקח במכתב שכתב לאפשר לו חופשה לרגל חתונת אחיו. כן נטען כי עובד השירות ויתר על זכותו לשימוע וייצוג עו"ד ולכן לא נפל כל פגם בהליך המנהלי.

דין ומסקנות:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי למרות הזדמנויות חוזרות ונשנות אשר ניתנו לעותר הוא אינו משכיל לבצע את יתרת עבודות השירות כסדרן. הוא נעדר שוב ושוב מעבודות השירות ללא אישור ובהמצאת אישורי מחלה שאין בהם כדי להצדיק היעדרות מעבודות השירות. עם כל ההתחשבות וההבנה למצבו של העותר ומצבה של אמו, לא ניתן לקבוע בנסיבות העניין כי החלטת המשיב הינה בלתי סבירה.

כאמור, לעותר ניתנו הזדמנויות לשפר את התנהגותו ולבצע את עבודתו כנדרש. כל אלו לא הועילו והעותר המשיך

בסורו. העותר זומן לשימוע, חתם על הזימון ולא טרח להתייצב. בנסיבות אלה, המבקש הוא בבחינת מי שוויתר על זכותו לטעון בפני הרשות [ראו: רע"ב 9659/05 אבנר דהן נ' מדינת ישראל, (טרם פורסם. ניתן ביום 4/12/2005); רע"ב 1496/07 רועי כץ נ' נציב שירות בתי הסוהר, (טרם פורסם. ניתן ביום 26/4/2007); רע"ב 6108/07 מאיר חדד נ' הממונה הארצי על עבודות השירות, (טרם פורסם. ניתן ביום 12/7/2007)].

נראה כי העותר לא הפנים את משמעות עונש המאסר שנגזר עליו. מאסר בעבודות שרות אינו דרך לריצוי עונש במסגרת של תכנית כבקשתך. מדובר בעונש מאסר אשר לפנים משורת הדין אינו מרוצה במתקן כליאה. לאסיר אשר נגזר עליו לרצות עונש של מאסר בעבודות שרות, חובה להגיע לעבודה בזמן ובמקום שנקבע על ידי המשיב. עם כל ההבנה למצבו של העותר ולמצבה של אמו, אשר אין לה אדם אחר שיטפל בה, ניתנו לעותר מספר הזדמנויות ובנסיבות אלו על העותר היה להתאים עצמו לדרישות המשיב ולרצות את עבודות השירות במקום ובאופן שקבע המשיב. העותר לא עשה זאת ולא ניתן לקבל התנהלות זו של העותר. אינני מקל ראש בנסיבותיו האישיות הקשות של העותר ובקשיים בהם הוא נתקל, אך אין בכך כדי להצדיק אי התייצבות למקום העבודה שנקבע ואי ציות להוראות המשיב, למרות ההזדמנויות שניתנו לו לסיים את עבודות השירות.

לא מצאתי גם כל בסיס לטענת העותר בדבר פגם בזימונו של העותר לשימוע במובן זה שהיתה חובה לממונה על עבודות השירות לפנות מיוזמתו לסנגוריה הציבורית ולידע את הסנגוריה על ההליך, זאת כאשר ממסמכי ההליך הפלילי בו נגזר דינו של הנאשם עולה כי היה מיוצג בעבר ע"י סניגור ציבורי.

בטופס הזימון לשימוע צוין במפורש כי העותר רשאי להיות מיוצג ע"י עורך דין בהליך השימוע. הדבר גם הוסבר לעותר עת זומן לשימוע. העובדה שממסמכי בית המשפט שגזר את דינו ניתן ללמוד שהעותר היה מיוצג בהליך הפלילי ע"י סניגור ציבורי אינה מלמדת כי בהכרח העותר ממשיך להיות מיוצג ע"י סניגור ציבורי. זאת במיוחד בשים לב להוראות סעיף 18 לחוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו - 1995, אשר לא קובע זכאות לייצוג ע"י סניגור ציבורי בהליכים בפני הממונה על עבודות השירות. **אדגיש כי לטעמי טוב היה עושה המחוקק לו היה מבהיר בחוק הסניגוריה הציבורית, או בדבר חקיקה אחר, את עקרון המשכיות הייצוג במסגרת ההליך הפלילי ככזה המשליך גם על הליכים מנהליים ואחרים הנגזרים וממשיכים את ההליך הפלילי, ובמיוחד הליכים שתוצאתם עלולה להיות ריצוי בפועל של מאסר ממשי במתקן כליאה.** שב"ס יעשה נכון אם בטופס הזימון לשימוע יוסיף, בהמשך לאמור בסעיף המבהיר על הזכות להיות מיוצג בשימוע, ולמען הזהירות, גם הבהרה על הזכותו של עובד השירות לפנות לסנגוריה הציבורית כדי שתיבחן זכאותו לייצוג. אלא שלעת הזאת אין בחוק הוראה מסוג זה. בהתאם, אין בסיס לטענה כי היה על הממונה על עבודות שירות ליזום פניה מטעמו לסנגוריה הציבורית מקום בו עולה ממסמכי ההליך הפלילי כי האסיר שענינו נדון היה מיוצג בהליך הפלילי ע"י סניגור ציבורי. הממונה מילא חובתו כאשר הבהיר לעותר על זכותו להיות מיוצג בהליך, באופן שאיפשר לעובד השירות לפנות לסניגור שייצגו בעבר.

אוסף עוד כי העותר בוודאי זכר כי היה מיוצג ע"י סניגור ציבורי ועליו האחריות לפנות לסניגוריה הציבורית ולעדכן בדבר מצבו וההליכים הננקטים כנגדו. אין מדובר בפסול דין או אדם שאינו מסוגל מסיבה זו או אחרת להביא את עניינו בפני הסנגוריה הציבורית. ולראיה - לאחר שהתקבלה ההחלטה על הפקעת עבודות השירות ידע העותר לפנות לסנגוריה הציבורית אשר גם החליטה לייצגו בהליך זה. יש להצר על כך שבחר שלא להתייצב לשימוע, להמתין לתוצאותיו, ורק

לאחר מכן פנה להסדרת ייצוג.

בנסיבות אלו, אין מנוס מלדחות את עתירתו נגד החלטת המשיב להורות על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, שכן מדובר בהחלטה סבירה, שהתקבלה משיקולים ענייניים ובהליך ראוי. אין עילה לטענות בדבר פגמים שנפלו בהחלטה ואין מקום להתערב בה. העתירה נדחית.

העותר יתייצב לרצות את יתרת עונשו בהתאם לרישומי שב"ס, 105 ימים, במאסר במתקן כליאה.

העותר יתייצב למאסרו בבית מעצר קישון ביום 13/4/15 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על העותר לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ניתן היום, ט' ניסן תשע"ה,
29 מרץ 2015, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.
ר' שפירא, ס. נשיא